

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри загальноінженерних
дисциплін та обладнання

Протокол №1 від «30» серпня 2022р.

Зав. кафедри

О.В. Омельченко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«НАРИСНА ГЕОМЕТРІЯ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Цвіркун Л.О.
доцент кафедри
загальноінженерних дисциплін
та обладнання, к.п.н.;
Перекрест В.В. асистент
кафедри загальноінженерних
дисциплін та обладнання

2022 – 2023 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів спеціальності 142 «Енергетичне машинобудування»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	28
Практичні / семінарські, годин	42
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	80
Тижневих годин для денної форми навчання:	-
аудиторних	5
самостійної роботи студента	6
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета: формування системи знань основних положень і принципів нарисної геометрії, практичних навичок у процесі розв'язування задач.

Завдання дисципліни полягає в теоретичній і практичній підготовці здобувачів ВО до інженерної діяльності, **формування вмінь та навичок:** оволодіння правилами виконання технічних зображень, згідно до вимог діючих стандартів України, застосування методів нарисної геометрії у процесі розв'язування задач, дослідження геометричних властивостей зображуваних предметів, послуговуючись апаратом просторового мислення та уяви тощо.

Предмет: вивчення основних положень і принципів нарисної геометрії.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Комплексне креслення точки.
2. Проекціювання прямої лінії.
3. Комплексне креслення площин.
4. Способи перетворення ортогональних проекцій.
5. Поверхні.
6. Розгортки поверхонь.

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

- загальних програмних компетентностей:

знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- фахових програмних компетентностей:

здатність аналізувати інформацію з літературних джерел, здійснювати патентний пошук, а також використовувати бази даних та інші джерела інформації для здійснення професійної діяльності;

здатність застосовувати стандартні методи розрахунку при проектуванні деталей і вузлів енергетичного і технологічного обладнання.

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

проектувати об'єкти енергетичного машинобудування, застосувати сучасні комерційні та авторські програмні продукти на основі розуміння передових досягнень галузі;

використовувати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації, здійснювати моделювання з метою детального вивчення і дослідження інженерних питань принаймні в одному з напрямів енергетичного машинобудування.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

- знання:

комплексного креслення точки;

проекціювання прямої лінії;

комплексного креслення площин;

способів перетворення ортогональних проекцій;

поверхонь;

розгортки поверхонь.

- уміння/навички:

проекціюватися точку на три площини проекцій;

визначати дійсну довжину прямої, сліди прямої;

застосовувати методи нарисної геометрії у процесі визначення взаємного положення прямої та точки, а також двох прямих;

визначати положення прямої і точки в площині;

будувати головні лінії площини;

аналізувати паралельність прямої та площини, паралельність двох площин, перпендикулярність прямої та площини, перпендикулярність двох площин, перпендикулярність двох площин;

здійснювати перетин площин, перетин прямої з площиною, перетин прямої з площиною;

опанувати спосіб заміни площин проекцій, метод паралельного переміщення, спосіб обертання навколо проекціюючої прямої, обертання навколо лінії рівня (спосіб суміщення) ;

креслити точку на поверхні призми, піраміди, циліндра, конуса, сфери, тора;

здійснювати перетин поверхні з площиною, перетин прямої з поверхнею;

виконувати взаємний перетин поверхонь: спосіб допоміжних січних площин, взаємний перетин поверхонь: спосіб концентричних сфер;

будувати розгортку призми, піраміди, циліндра, конуса.

- комунікація:

ефективно встановлювати і підтримувати комунікацію в навчальних ситуаціях, типових для майбутньої професійної діяльності, використовуючи ситуативну взаємодію в обмеженому колі осіб;

підтримувати розмову та аргументувати відносно тем, що обговорюються під час дискусій та семінарів, представляти та обґрунтовувати свої погляди на теми обговорення, використовуючи мовні форми, властиві для ведення дискусій;

інтеграція до соціальних груп, здатність до ефективної роботи в команді, сприйняття критики, порад і вказівок;

пояснювати, комунікувати, передавати досвід колегам, керівникам тощо;

здатність ефективно формувати комунікативну стратегію;

- відповідальність і автономія:

демонструвати соціальну відповідальність за результати прийняття рішень;

належним чином поводити себе і реагувати у типових академічних, професійних, світських і повсякденного ситуаціях, а також знати правила взаємодії між людьми у різних ситуаціях.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Комплексне креслення точки, прямої, площини					
Тема 1. Комплексне креслення точки	24	4	6	-	14
Тема 2. Проекціювання прямої лінії	26	4	8	-	14
Тема 3. Комплексне креслення площин	26	6	8	-	12
Разом за змістовим модулем 1	76	14	22	-	40
Змістовий модуль 2. Поверхні. Розгортка поверхонь					
Тема 4. Способи перетворення ортогональних проєкцій	24	4	6	-	14
Тема 5. Поверхні	28	6	8	-	14
Тема 6. Розгортки поверхонь	22	4	6	-	12
Разом за змістовим модулем 2	74	14	20	-	40
Усього годин	150	28	42	-	80

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Практичне заняття 1. Проекції точки на три площини	2
2	Практичне заняття 2. Визначення дійсної довжини прямої. Сліди прямої	2
3	Практичне заняття 2. Визначення дійсної довжини прямої. Сліди прямої	2
4	Практичне заняття 2. Взаємне положення прямої та точки. Взаємне положення прямих	2
5	Практичне заняття 3. Пряма і точка в площині. Головні лінії площини	2
6	Практичне заняття 3. Головні лінії площини	2
7	Практичне заняття 3. Паралельність прямої та площини. Паралельність двох площин	2
8	Практичне заняття 4. Перпендикулярність прямої та площини. Перпендикулярність двох площин	2
9	Практичне заняття 4. Перпендикулярність двох площин	2
10	Практичне заняття 5. Перетин площин	2
11	Практичне заняття 5. Перетин прямої з площиною	2
12	Практичне заняття 5. Перетин прямої з площиною	2
13	Практичне заняття 6. Спосіб заміни площин проекцій	2
14	Практичне заняття 6. Метод паралельного переміщення	2
15	Практичне заняття 6. Спосіб обертання навколо проекціуючої прямої. Обертання навколо лінії рівня (спосіб суміщення)	2
16	Практичне заняття 7. Точка на поверхні призми, піраміди, циліндра, конуса, сфери, тора	2
17	Практичне заняття 7. Перетин поверхні з площиною	2
18	Практичне заняття 7. Перетин прямої з поверхнею	2
19	Практичне заняття 8. Взаємний перетин поверхонь: спосіб допоміжних січних площин. Взаємний перетин поверхонь: спосіб концентричних сфер	2
20	Практичне заняття 9. Розгортка призми, піраміди, циліндра, конуса	2
21	Практичне заняття 9. Розгортка призми, піраміди, циліндра, конуса	2
Всього		42

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Б) вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення заліку: впродовж семестру (100 балів).

**Оцінювання студентів протягом семестру
(очна форма навчання)**

№ теми семінарського/ практичного заняття	Аудиторна робота				Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуацій- ні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1						
Тема 1		2	2		2	6
Тема 2		2	-		2	4
Тема 2		2	2		-	4
Тема 2		2	-		-	2
Тема 3		2	2		-	4
Тема 3		2	-		2	4
Тема 3		2	-		-	2
Тема 4		2	2		-	4
Тема 4		2	-		2	4
Тема 5		2	2		-	4
Тема 5		2	-		2	4
Тема 5		2	-	6	-	8
Разом за змістовим модулем 1		24	10	6	10	50
Змістовий модуль 2						
Тема 6		2	2		2	6
Тема 6		2	-		2	4
Тема 6		2	2		-	4
Тема 7		2	2		2	6
Тема 7		2	-		-	2
Тема 7		2	2		-	4
Тема 8		2	2		2	6
Тема 9		2	2		2	6
Тема 9		2	-	10	-	12
Разом за змістовим модулем 2		18	12	10	10	50
Усього годин		42	22	16	20	100

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	
25	35	40	100

Загальне оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	